

Pretiu

pentru Sibiu pe 1 anu intregu 7 fl., pe 6 luni 3 fl. 50 cr., dusu la casa cu 1 fl. mai multu pe anu; — trimisu cu post'a in laintrulu monarchiei pe 1 anu intregu 8 fl., pe 6 luni 4 fl. — In strainatate pe 1 anu 10 fl. séu 22 franci, pe 6 luni 5 fl. séu 11 franci. — Numeri singuratiei se dau câte cu 10 cr.

OBSERVATORIULU

Diariu politicu, national-economicu si literariu.

Anulu VI.

Ori-ce inserate

se platescu pe serie séu linia, cu litere merunte garmondu, la prim'a publicare câte 7 cr., la a dou'a si a trei'a câte 6 cr. v. a. si preste aceea 30 cr. de timbru la tesaurulu publicu.

Prenumeratiunile se potu face in modulu celu mai usioru prin assemnatiunile postei statului, adressate de a dreptulu la Redactiunea Diariului

„Observatoriulu“ in Sibiu.

Nr. 66.

— Sibiu, Sambata 21/1 Septembrie. —

1883.

Determinarea granițelor din 1792.

„Romania libera“ a promis a dá la lumina o delimitare a granițelor Moldovei despre Bucovin'a si Transilvani'a din anulu 1792, si eri si-a implinitu acésta promisiune, gratie bunei vointie a unei distinsse persóne, ce i-a comunicatu o copia.

Lasamu dar se urmedie importantulu documentu, care, precum se scie, e luat de basa de càtra comisiunea actuala, in lucrarea sa de delimitare a fruntarielor tierii*).

Copie dupa hotarnicia Moldovei despre Transilvani'a si Bucovin'a.

Fiindu-cà s'au asiediatu la tractaturi cautarea hotarului la ambele parti, de pe zapisulu asiediarei ce si-au datu insii, si iscalitu si pecetluitu de plenipotentiarii randuiti atàtu dela inalta otomanicésca

*) Spunemu dreptu, cà noue ne-a venitu si pana acuma lucru cu totulu strainu si greu de priceputu, cà de atàti ani de candu s'a incercatu mai de multe ori regularea fruntarielor, apoi de candu se discuta tractate si conventiuni comerciali, vechile si nenumeratele processe de pascuatiune ale asia numitilor suditi (mocani, moroieni, margineni, tiutiuieni, brescani, braneni, salis-ceni, hatiegani etc.), apoi de candu e cestiunea Dunarei la ordinea dilei, in Romani'a abia s'a publicatu iciclea, din periodu in periodu câte unu actu diplomaticu relativu la vre-unu din susu atinsele cestiuni si afaceri. Nu cumva arhivele din Bucuresci si Jasi nu mergu nici macaru pe 200 de ani inapoi? Atunci cum se pòte scrie istoria tierii? Se afla inse colectiuni tiparite in limbile francesca, italiana si germana, se afla si netiparite in limbi straine; patriotii n'au de càtu se letraduca si publice. Asia de ex. Pòrt'a otomana tocma in timpulu acesta a declarat Europei cà e decisa a urca tarifele de vami la fruntariile sale pentru tóte staturile. Pentru acestu casu pòte servi altele si urmatória colectiune: Handlungseinverständniss zwischen dem kaiserl. königl. Hofe und der ottomanischen Pforte, zum Vortheile der österreichischen Handlung, unter dem Namen: Sened, oder Verbindlichkeitsacte, geschlossen den 24. Hornung 1784. Nebst einem Anhang der früheren, die österreichische Handlung in dem türkischen Gebiete begünstigenden Verträge, und des Handlungstraktats zwischen Russland, und der Pforte von 10. Junius 1783. Auf höhere Veranlassung herausgegeben. Wien, 1804. Bei Franz Joseph Rötzl, Buchhändler. Format 8-^o, Pag. 273. Red. „Obs.“

Foisiór'a „Observatoriului“.

Prisonerulu din Caucasu de Joanu Golvinu.

Traducerea de G...u.

Erau dóue óre din nópte. Trei cetateni si unu oficeru siedeau la o mésa de jocu asiediatu in mijloculu unei camere destulu de bine mobilata, intr'unulu dintre primele hoteluri din Petersburg.

Nouri de tutunu inundau tóta odaia si se indreptau in colóne piezisie càtra feréstra, care erá deschisa. Pe mésa se vedeau doue colóne imense de cifre insemnate cu creta. Oficerulu pontá singuru contra celorlalti trei jucatori. Perderea sa, care trebuia se fie considerabila cà-cí elu nu avea nimicu insemnatu de partea sa, ilu facu a deveni palidu si cu unu aeru selbaticu.

Pentru-cà se'si asigure hotarirea sa si se mai capete curagiulu, inghiti odata bine vinu de champagne, trase o figura de dama dintre cartile, care le tine in mana, surise cu sperantia si venindu in mijloculu mesei, striga:

— Trei mii de ruble.

Unu momentu dupa aceea dam'a perdu; sieptele, care o inlocui avù aceasi sórte.

„Destulu“ dise elu si departandu-se dela mésa, arunca cartile, adeversarii sei facura aditiunea castigului loru si unulu dintre ei dise cu unu tonu secu:

— Domnule, dta, ne datoredii, patruzeci mii de ruble.

— Patruzeci mii ruble, fia, response oficerulu, care isi lua siap'e, saluta si esi.

Aerulu celu dulce alu unei nopti polare din luna lui Maiu ilu impedecá de a simti efectulu vinului pe care ilu beuse cu excesu; cu unu aeru de totu veselu modulandu, se duse acasa, intra inlantru si se culca indata.

Somnulu seu fù agítatu si despteptarea-i inspaimentatóre. Pana nu'si deschise ochii simti cà si candu o bara de feru i apasa peptulu, crierii i se pareau strimtorati in craniu si cuvintele: „patruzeci mii ruble!“

imparatie, càtu si dela imperatésca imperatie a Germaniloru la a trei'a di a lunei Zilhistu, anulu otomanicescu 1206, la alu patruea di a lunei Augustu, anulu crescinescu 1791.

Noi cari mai josu ne-amu iscalitu: Siabrea Maha Tescaragia, Saadeth Hagi, Abdul Efendi, Hasan Nimarin, Halafasi Izit, Hagi Ahmet, Nur Ulah Efendi, randuiti fiindu dela inalt'a otomanicésca imperatie, si prea cinstitul Svencislas fon Turonfol majoru si cinstitul Erinstor fon Aumer, capitaniu dela alu doilea regimentu alu Secuiloru, randuiti fiindu dela imperatésca imperatie a Germaniloru impreuna la 10 dile a lui Miruaremu a anului otomanicescu 1207 si la 29 dile a lunei Augustu a anului crescinescu 1792.

Inceputulu cercetarei hotarului s'a facutu de unde se intalnescu doue picioare a muntiloru Giurgiu si Gorulu unde se unescu trei hotare: a Transilvaniei, a Moldovei si a tierii Romanesci, éra hotarulu ce desparte Moldov'a de Transilvani'a pogorandu-se de acolo in obirsia pariului Gorulu, ce isvoresce din valea ce este intre muntii Giurgiului si Gorulu, urmédia curgerea lui pe unde dà in apa Zabalei numitu parèulu Gorului, si acolo este marc'a austriaca.

De acolo suindu-se hotarulu pe ap'a Zabalei in potriua curgerei ei pe care numescu Ungurii Fabala-Putna, merge la obirsia ei si de acolo se sue, taindu in curmedisiu unu picioru de munte ce se numescu Fatia Aresionei, si ungresce Araiova Oidalo, pana in curmatu'a dintre obirsia apei Putna unde este marca austriaca.

De acolo pogorandu-se hotarulu in obirsia apei Putnei ce o numescu Vrincenii Putna, urmédia curgerea ei pe unde dà intr'ensa unu pariu ce se numescu Valea Merului, éra ungresce Sarospatak, unde este marc'a austriaca.

De acolo luandu hotarulu ap'a Putnei se sue la délulu Mestécánului, ce ii dice Ungurii Mastacaete, prin curmatura, si pogorandu-se la vale se sue éra la délú, taindu curmedisiu piciorulu Sorei, ce'i dicu Ungurii Zorbesce (Sobersiulu), si de acolo taindu asemenea curmedisiu pariulu Paltinu, ce'i dicu Ungurii Valea Lepsiei, si altu picioru ce se numescu Palinulu, ce'i dicu Ungurii Iahorasz Bertz,

si scàpara din buze chiaru in momentulu in care deschise ochii.

Unu strigatu ragusitu esi din peptulu seu si dintr'o saritura fù sculat. Elu alerga, misca mobilele, deschise ferestrele cà se intre aeru si neputendu stá in camera sa, se imbraca in graba si esi pe strada.

Pasii sei ilu dusera masinalmente acolo, unde ilu chemá anim'a. Elu alerga la amicul seu Kaplinu, oficeru in acelasiu regimentu si imbratisandu-lu i dise:

— Sunt ruinatu, am perdatu patruzeci mii ruble. Trebuie se'mi vendu totu.

In câteva cuvinte, istorisi elu amenuntele jocului din sér'a trecuta pana candu s'a desteptatu.

— Tu ai jucat cu nisce escroci (siarlatani) recunoscuti i response Kaplinu; tu ai fostu furatu, nu datoredi nimicu si ai fi fórte nebunu de a te mahni càtu-si puçinu pentru acésta. Fa'mi placerea de a dá afara pe acesti misiei déca voru avea cutesarea, de a se presentá la tine.

Aceste cuvinte „tu nu datoredi“ i luara greutatea care apesá inim'a lui Golubkoff. Elu se simti mai forte, cà si bolnavulu, care simte o usiurare in momentulu chiaru in care a espiratu.

Candu o nefericire mare ilu cuprinde pe unu omu cu ghiar'a sa de feru, i privédia spiritulu de ori-ce fortia de actiune; ori-ce mijlocu de a scapá din manile ei pare bunu si practicabilu la inceputu si anume atunci mai cu séma, candu i-lu ofere o màna amica. Vocea onórei chiaru nu pòte se se audia, decátu candu si'a datu comptu de intinderea nefericirii sale si candu a simtitu, cà o-ar putea invinge. Ilusiunea lui Golubkoff nu dura, decátu unu momentu; elu intielese in urma, cà consiliulu lui Kaplinu éra dictatu numai din amicitia.

— Am perdatu, striga elu, trebuie se platescu; eu inca a'si fi primitu banii loru, daca a'si fi castigatu. Atàtu mai reu pentru mine, déca am fostu victim'a pungasiloru.

Amicul seu se silea inzàdaru a'lu readuce la niste idei mai puçinu generóse.

se pogóra in ap'a Lepsiei, si trecendu in cea parte se sue pe o scursura in verfulu muntelui Clabuc, ce'i dicu Ungurii Calabucu, unde este marc'a austriecésca.

De acolo pogorandu-se hotarulu éra pe o scursura in apa Casinului si trecèndu ap'a in cea parte se sue pe alta scursura dreptu la verfulu muntelui Córnelu ce'i dicu Ungurii Doboco Femeio, si de acolo merge in muntele Runculu Alb, ce'i dicu Ungurii Farvitu, si urmédia zarea lui pana ce se pogóra in ap'a Oituzului dreptu gur'a pariului Cernica, unde este marc'a austriecésca.

De acolo se sue hotarulu pe pariulu Cernicei in susu pana in obirsia lui, ce'i dicu Ungurii Iapotamu, si cotindu-se hotarulu dela obirsia tine plaiulu pe zarea Cernicei càtra muntele Chisauu si urmédia pana unde se intalnescu plaiulu Cernicei cu piciorulu muntelui Chisauu; in curmatur'a muntelui este marc'a austriaca.

De acolo abatèndu-se hotarulu in man'a drépta se pogóra in pariulu ce se numescu Pescarulu, si urmédia curgerea lui pana unde dà in ap'a Slanicului ce o numescu Ungurii Solontp Potam, si urmédia asemenea curgerea lui pana in gur'a pariului Cascaesiului, si de acolo urmédia in potriua curgerei lui in susu pana in piciorulu Cascaesiului, si de acolo luandu hotarulu pariulu Cascaesi apuca zarea piciorului Cascaesiulu si curge pe la capetulu muntelui Siandru mare, ce'i dicu Ungurii Naghi Siandru, si de acolo merge la verfulu Siandru micu ce'i dicu Ungurii chici Siandru, si de acolo pe la loculu ce se chiama Pórta de Ventu, ce se numescu ungresce Selcopo si se sue in verfulu muntelui Nimira mica ce'i dicu Ungurii Chisi Nimira si se pogóra pana in curmatura ce este intre muntii Nimira mica si Nimira mare, unde este marc'a austriecésca.

De acolo suindu-se in verfulu muntelui Nimira mare ce'i dicu Ungurii Naghi Nimira se pogóra pe zare pana la curmatur'a ce este la sfersitul muntelui, unde este marc'a austriecésca.

De acolo pogorendu-se hotarulu in obarsia pariului Nalióre ce'i dicu Ungurii Chici Chuz Chici urmédia curgerea lui pana unde dà numitulu parau in altu parau Barzantii si de acolo urmédia cur-

— Nu voescu i response Golubkoff, cà cea mai mica umbra se planedie asupra reputatiunei mele, nu voescu cà unu siarlatanu se aiba dreptulu, a me chemá hotiu. Voiu plati.

Acésta resolutiune respandi óre care liniste in vinele lui Golubkoff.

— Onórea salvata isi dise elu, me scapa de ori-ce.

Intorcèndu-se acasa gasi pe creditorii sei, pe care i satisfacù dandu-le cambii pe terminu scurtu. Sacrificiulu mai alu intregi sale averi i usiura consciintia éra perspectiva miseriei nu ilu mahnéa de locu cu tóte cà nu mai avea nici o scàntea de sperantia.

Cà tóte naturile tari, elu se gandí a reparà reulu fiindu odata facutu si fiindu de principiulu de a se vaerá càtu se pòte mai puçinu timpu, elu se preocupa de a aflá niste evenimente, care trebuiau se-i servésca pentru ceva.

Elu isi aduse atunci aminte, cà oficerulu dela regimentulu seu numitu pentru a se duce la Caucasu, nu plecase inca in urma onoru impregiarilor neprevédute. Elu se duse de ilu ruga se i cededie lui loculu. Trebuia se fia stimatu si iubitu, fiindu cà elu pretindea cà cererea sa se i se primésca. Erá siguru ori-cine séu cà va muri in Caucasu séu cà va raportá fia unu gradu fia o cruce, doue favoruri, care nu se cedédia decátu militariloru jalusi de glorie; dara Golubkoff nu voia decátu se móra si indata-ce camaradulu seu aflase, cà erá vorba de a domoli o mare superare, ce-lu bantuia i ceda lui drepturile sale.

Golubkoff termina indata preparativele calatoriei sale, si se sciu dominá elu insusi, pentru-cà se ascunda nefericirea sa tuturoru, afara de Kaplinu.

Elu vendù ceea-ce i mai remasese in St. Petersburg si pleca se'si ia mai ántaiu binecuventarea mamei sale, care locuia in provincia.

Singura, retrasa la pamenturile ei, acésta femeia respectabila nu traia decátu pentru fiulu seu, decátu cu sperantia, ce o avea ea in elu.

Ajunsu langa ea, Golubkoff se arunca in bratiele

gereea paraului Barjantii până unde dă in ap'a Uzu, si de acolo mergendu impotriva curgerii apei Uzu in drépta in piciorulu anume Obrijic (Obrejescu) la gardulu de piatra unde e marc'a austriecésca.

De acolo luandu hotarulu apa Uzu merge piciorulu Obrijicului ce'i dicu Maghiorasiu Szorca si la dealu până unde se impertiescu doue drumuri in verfulu piciorului Obrijicului, din care unu drumu merge la muntele Paposiu ce este in Moldov'a si celaltu spre muntele Meerisiu ce este in Ungari'a, si din numitul locu trece hotarulu pe drumulu ce merge spre muntele Meerisiu prin curmatur'a ce este sub numitul munte si se pogóra dreptu la vale pe unu parau ce merge din muntele Meerisiu si dă in apa Ciobanasiu, si de acolo se suie impotriva curgerii numitei apa până la gura paraului Carunta, si de acolo luandu hotarulu apa Ciobanasiului sau muntele Szoliumataru prin scursórea ce se face din curmatura ce este in verfulu acestui munte este marca austriecésca.

De acolo pogorendu-se hotarulu la vale prin curmatura muntelui dă in paraulu Szoliumataru ce'i dicu Ungurii Priezna si urmédia curgereea paraului până in ap'a Siultia, si de acolo se suie in potriua curgerii numitei ape până in gur'a unni parau ce se numesce Agapiósa, si de acolo suindu-se in potriua curgerii acestui parau merge dreptu la verfulu muntelui Carambinulu unde sunt si Bourii domnesci, si de acolo se pogóra in ap'a Cinghiesci si trecendu ap'a in acea parte, merge pe la locul ce se chiama Poiana lui Stanu, pe la fantana, éra Ungurii ii dicu Poéna Cotunii Bicu, si se suie la dealu prin Poéna taindu prin curmedisiu unu picioru ce se numesce Fetielulu Albu, éra Ungurii ii dicu Fejer Bica, si asemenea taindu curmedisiu si altu picioru muntelui ap'a Hansiu, se suie printr'o curmatura fara copaci ce este pe numitul munte, si de acolo trece prin Poiana Arsa ce o numescu Ungurii Iगतumaxum si prin Arsita Apoindu si se suie in dealu si se cobóra pe sarea piciorului dealului Aldamasiulu pe dinaintea portii Gimnasiului cea mai din afara, la sfarsitul podului despre Moldov'a unde este marc'a austriecésca.

De acolo merge hotarulu pe lungulu siantiului până in ap'a Trotusiului dreptu gur'a pariului Ciudumirulu si trecendu Trotusiulu in acea parte la gur'a pariului merge in susu pe pariu in potriua curgerii lui până la capulu unni picioru ce este intre obarsiile acestui pariu Ciudumirulu si de acolo lasa pariulu si se suie la dealu pe sarea acestui picioru, taindu drumulu ce merge de a lungulu Ghemesiului asupra muntelui Ciudumirulu, si pogorandu-se puçinu la vale, éra si se suie in curmatura intre muntii Cuzimirulu Tarcausiului si de acolo urmédia sarea muntelui unde este marc'a austriecésca.

De acolo urmédia hotarulu totu asia până la capulu numitului munte de unde se facu doue

picioére, unulu spre tiér'a Ungurésca si altulu spre Moldov'a si hotarulu pogorandu-se la vale printre aceste picioére trece pariulu Tarcutia pe dela vale de obarsie si se suie la dealu, prin Poéna Tarcutia adica prin arsitia Tarcutii si urmédia sarea poenii până la sfarsitul ei, si de a acolo se pogóra in pariulu Bolohunusiu puçinu mai josu de obarsia lui, si trecendu pariulu in acea parte merge pe cósta muntelui Bolohunusiu si se suie la dealulu Meliiharae unde este marc'a austriecésca.

De acolo se pogóra pe sarea piciorului Meliiharasiu si trecendu ap'a Bratasiu se suie pe sarea piciorului Meliiharasiu ce se numesce Crucea Rosie, éra Ungurii ii dice Rosica Chirestu, si trecendu prin poén'a Crucei Rosii se suie la caputul tînului Toroglejulu despre tiér'a ungurésca unde se chiama la Bauru din care se facu trei picioére in sa hotarulu urmédia pe piciorulu din mijlocu si pogorandu-se pe sarea lui trece pariulu ce se chiama Aida, éra Ungurii ii dicu Egiptotam, si suindu-se pe sarea unni picioru micu se pogóra in valea dintre muntele Luig ce'i dicu Ungurii Hosohoras si dintre muntele Florea si merge pe acésta vale până la locul ce se numesce Fundu Ivanusiului, si taindu preste curmatur'a Ivanusiului se cobóra in obersia pareului Ticosliu (Ticosiu) si urmédia curgereea pareului Bicazului si de acolo se suie pe numit'a apa impotriva curgerii ei până in gur'a pareului Pisirigulu unde este marc'a austriecésca.

De acolo merge hotarulu impotriva curgerii pareului Pisirigulu si apuca pe craclu pareului si merge pe sub verfulu dealului Caprei si merge pe la obersia lui si din obersie se suie in verfulu dealului Caprei si se pogóra pe sarea piciorului fatiului Caprei si din ap'a Sitz'a dreptu gur'a pareului Frantura si de acolo urmédia apa Bistritia in potriua curgerii ei pe la gura pareului Bistritia si se suie pe sarea unni picioru a muntelui Ciocoru până in curmatur'a dintre care ésa pareuluce se chiama Pantinulu unde este marc'a austriecésca.

De acolo se pogóra hotarulu in obersia pareului Pantinulu si urmédia curgereea lui până dă in ap'a Bistricióra, ce'i dicu ungurii Chirti Bistritia, si de acolo se suie pe Bistricióra in potriua mergerii ei până la gur'a pareului Pisacanii, éra Ungurii ii dicu Chisfmaus Potacu unde e marc'a austriecésca.

De acolo se suie hotarulu pe numitulu pareu până la obersia lui, éra din obersia lui se suie pe sarea muntelui Petriile Rosii până in verfulu lui ce'i dicu Ungurii Chisi Fenositatan, si de acolo se pogóra pe piciorulu ce merge la munte Albiele, si urmédia sarea numitului picioru pe plaiu si trecendu prin poiana ce se chiama Prelunca Ursului se suie in muntele Albiele, si de acolo urmendu pe sarea numitului munte se pogóra intre curmatura si intre muntii Albiele si Tablisulu micu, unde este marc'a austriecésca.

De acolo se suie hotarulu in verfulu muntelui Tiablisulu micu si mare, de acolo se pogóra in curmatur'a dintre muntii Tiablisulu micu si mare, de acolo se pogóra in obersia pariului Cristisiorulu, ce'i dicu Ungurii Chisgalenties, si urmédia curgereea lui până dă in ap'a ce se numesce Négra Secuésca, éra Ungurii ii dicu Chisfecheturie, si se suie impotriva curgerii ei până la locul ce se numesce Fantana Vinului, éra Ungurii ii dicu Borborsichio, unde este marc'a austriecésca.

De acolo se suie hotarulu totu pe ap'a Négra Secuésca impotriva curgerii ei până in gur'a pareului Dragoésca unde este marc'a austriecésca.

De acolo lasa hotarulu ap'a Négra Secuésca si apuca pareului Dragoésca impotriva curgerii până in gura pariului Paltiniisiulu, si de acolo merge pe acelu pareu in potriua curgerii lui până in gura unni pareu micu, ce se chiama Iapa lui Ciobanu, urmandu pe acelu pareu până la obersia lui, suie curmatur'a dintre muntele Paltiniisiulu si dealulu Dragoésca in poian'a unde se chiama la Prislopu, si de acolo se suie pe capulu dealului Dragoésca si urmédia sarea lui pe lungu si pe plaiu până unde se intalnesce numitul dealu cu unu picioru din muntele calimanulu ce se chiama Bucénsiulu, si taie in curmdisi acelu picioru, dă in obarsia pariului Bucéciulu, pe care trecandu-lu in acea parte se suie pe o scursura séca la muntele Calimanulu trecandu pe dela vale de piatra Calimanulu pe plaiulu care urmédia până la unu picioru ce se chiama Ceribucuhu, pe care pogorandu-se dă in ap'a Négra Siarului ce'i dicu Ungurii Nogh featu dreptu gur'a pariului Haita, si trecendu Négra Siarului de aceea parte urmédia pareulu Haita in potriua curgerii până in gur'a pareului ce se chiama Scafa pe care lu urmédia până in gur'a pareului Taietura, si urmédia pe acestu pareu până in gur'a pareului Petriile Rosii si urmédia si pareulu Petriile Rosii până la obarsia lui, aceste

trei paraie Scafa Taietura si a Pietrei Rosie, le numescu Ungurii cu unu nume Giréda, si din obirsia pareului Petriile Rosii suindu-se hotarulu la verfulu muntelui Petriile Rosii la coltiu, unde se afla marc'a austriecésca.

Acolo se unescu trei hotare, a Transilvaniei, a Bucovinei si a Moldovei, unde s'a sfersitu cercetarea hotarului intre Transilvani'a si Moldov'a de cátra noi oranduiti de ambe partile, si spre intocmirea lucrului s'au scrisu doue asemenea sineturi care iscalite si intarite cu pecetea a ambe parti s'au schimbatu in Targulu Falticeni la 29 de dile a lunei Rebuocu Arelu a anului 1207 si la 14 dile a lunei lui Novembre a anului 1792.

Iscliti: Const. Hangerli, Hatmanu Lupu, Balsiu Banu si altii.

Brasiovu.

Dela adunarea generala a Asociatiunei transilvane.

Din program'a locala combinata cu cea generala publicata mai de inainte de cátra comitetulu din Sibiu si cunoscuta lectoriloru, se póte mesurá cerculu de activitate in care au intratu aici membrii asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu. De aceea au aparutu aci mai ántaiu acea programa:

Program'a primirii si a festivitatiloru ce voru avea locu cu ocaziunea adunarii generale a „Asociatiunii pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu“.

Marti in 16/28 Augustu. Primirea comitetului asociatiunii. Sér'a intrunire confidentiala in localulu „societati de tiru“ sub Tempa.

Mercuri in 17/29 Augustu. Serviciu divin in biserica St. Nicolae din Schei la 8 óre diminetia.

Deschiderea adunarii generale a asociatiunii la 10 óre a. m. in sal'a gimnasiului romanescu.

Concertu datu de „Reuniunea romana de gimnastica si de cantari“ in sala hotelului Nr. 1 la 8 óre sér'a.

Joi in 18/30 Augustu. Inainte de prandiu siedintia; dupa inchiderea siedintii prandiu comunu in sal'a hotelului Nr. 1 la 2 óre d. a.

Representatiune teatrala in sal'a Redutei la 8 óre sér'a.

Vineri in 19/31 Augustu. Inainte de prandiu siedintia; dupa prandiu visitarea bisericii evangelicoluterane din cetate (biserica négra), unde se va tiné o productiune musicala cu acompaniare de organe la 4 óre d. a.

Balu datu in sal'a hotelului Nr. 1 la 9 óre sér'a.

Sambata in 20 Augustu 1 Septembrie. Escursiune in Poian'a, eventualu pe muntele Postovariu.

Brasiovu, in Augustu 1883.

Comitetulu de Primire.

Pentru ori-ce informatiune domnii membrii sunt rugati a se adressá la biroulu permanentu, ce se afla in casin'a romana strad'a Scheiloru Nr. 145.

Din acésta programa se vede cá comitetulu locuitoriloru din Brasiovu a luat asupra si o sarcina destulu de grea la o carei portare s'au si cerutu poteri vigoróse si tóte energi'a vointiei. Dupa mine, decursulu unei adunari cum este acésta ar trebui se se descria si publice in intregulu seu numai dupace se va fi exacutatu program'a intréga, cá-ci numai atunci publicistulu si cu elu impreuna publiculu ar fi in stare se si faca idea chiara despre totu ce se va fi intemplat in patru dile. De aceea eu me voiu margini astadata numai la unele impartasiri sinoptice.

Activitatea s'a inceputu inca de candu membrii si alti ospeti incepura se vine din tóte partile locuite de romani cu fiacare trenu de 4 ori pe di. Primirea domnului vice-presedente consiliariu de curte Jacobu Bolog'a si a membriloru comitetului cari au ajunsu de odata cu domniasa, la gara de cátra o deputatiune numerósa a fostu din cele mai solemne.

In alta di marti vice-presedente insocitu de cei doi secretari facu visitele usitate cu ocaziuni de acestea la capii functiuniloru publice incependu dela domnulu prefectu comite supremu Bethlen a carui consórta este fiic'a domnului mare proprietariu Georgie Mocioni.

La servitiulu dumnediescu tinutu in biserica cea mai vechia si mai mare, pontificatu de cátra venerabilele septuagenariu protopopu Joane Petricu cu asistentia celorulalti preoti din locu au asistatu o multime de crestini evlaviosi din ambele confessiuni romanesci. Atátu in s. liturgia la darari, cátu si la parastasulu oficiatu pentru sufletele membriloru asociatiunei ré-

ei si i marturisi tóta nefericirea lui. Mam'a sa incepu a plánga si a murmurá:

— Ddiu ne ia indereptu, ceea-ce ne-au datu; dara nu ajunge o nefericire, pentru-ce se mai cauti alte? pentru-ce se mergi la Caucasu? Pericolele sunt mai numeróse acolo decâtu favorurile. Parasese serviciulu, vin-o cu mine, vomu avea noi inca destulu pentru amendoi cu ce se traimu. Fii consolarea batranetiloru mele voiu rabdá cu bucurie perderea, ce ai induratu-o in schimbulu placerei de a te avea lángra mine.

— Esci prea buna, mam'a mea, response Golubkoff voindu se'mi erti ceea-ce nu'mi voiu iertá eu nici odata eu trebue dar se espiediu gresiala mea. Neactivitatea nu ar aduce cu sine altceva decâtu mi-ar face-o si mai ne suportabila. Resbelulu singuru póte produce vre-o schimbare suferintiei mele.

— Daca nu esci fericitu aici, fiulu meu, nu vei fi nici pe campulu de bataia. Gandesce-te la durerea mea, daca te a'si perde.

— Sórtea suride ómeniloru cu ánima.

— Neincreindu-se in ea cineva, i se póte intémplá contrarulu.

— Vei rogá pe Ddiu pentru mine.

Cunoscendu taria de caracteru a fiului seu, dómna Golubkoff nu se mai opuse resolutiunei lui. Ea nu se mai gandea decâtu la mijlócele de a achita datorita pe care o contractase elu si pe care o considera cá o datorie de onóre. Ea avú delicatetia de a nu mai aminti fiului seu despre acésta si de a i ascunde mesurile pe care le crediú datóre a le luá.

Acésta tacere fu mai aspra pentru elu, precum nu ar fi fostu represiurile cele mai patrundietóre. De vre-o doudieci de ori readuse conversatiunea asupra perderii sale, asupra desperarei, pe care-o simtia, fara cá mam'a sa se si esprime opiniunea ei. Amorul façia de fiulu ei erá uniculu seu bunu si ea cunoscea cá atátu ánim'a ei cátu si acésta conduita, care reindouia devotamentulu lui pentru ea, puteau se fia tacsate de cochetarie. Adese ori vediendu linistea pe façia mamei sale, atunci candu regretele erau in fundulu ánimei sale, elu i luá man'a si ilu inundau lacrimile.

(Va urmá.)

pausati in Domnulu in periodulu de 22 de ani de candu existe acésta societate, au fostu pomeniti in fruntea tuturoru si anume mitropolitulu Andreiu si mitropolitulu Alexandru cá primii si cei mai mari fundatori, éra celu de ántaiu si cá fostu presiedinte, Vasilie Popu cá fundatoru si presiedente. Ad. Murasianu cá poetu nationale respiratu tocma la tîmpu, in cris'a suprema a acestui poporu sbiciulatu de nedreptati fara numeru in decursulu vécuriloru.

Dupa s. liturghia o deputatiune din membrii invitandu pe vice-presiedente siedintiele adunarei se deschisera cu unu discursu alu seu, nu numai meduvosu in cuprinsulu seu, ci si inspiratu in mai multe espressiuni ale sale. Intr'aceea telegramele veniau din diverse parti ale tieriloru. Celu mai scurtu si totusi celu mai semnificativu din tóte au fostu dupa noi telegramulu escel. sale domnului archiepiscopu si mitropolitulu Mironu Romanulu. „Atátu a mai remasu“, dice prelatulu. Tragicu, dara sublimu. Atátu ne-a mai remasu. Aparatio cá ochii din capu au adaosu altii in aceeasi siedintia.

O impressiune din cele mai placute, totuodata si mai doióse facu asupra numerósei adunari adress'a onorabilei dn. directoru J. M. Riureanu insocita de unu grupu cu 1200 lei noi, pe carii adaoge din averea remasa dupa repausatulu seu frate Georgie la unu altu fondu de 1200 donatu asociatiunei totu din dreptulu sau de hereditate dela unu altu frate alu seu in 1880. S'au si luat indatu mesurile cerute pentru asigurarea pe veci a acestui fondu intocma conformu vointiei fundatorului, pe care'lu glorificá intréga adunare numerósa pentru atáta pietate fratiésca, devotamentu pentru cultur'a nationale si generositate rara.

Dupa-ce s'au cititu catalógele membriloru vechi si noi, s'a cititu raportulu generale despre activitatea comitetului de preste anu, care a fostu ascultatulu cu mare atentiune si primitu cu placere.

Timpulu fiindu prea inaintatu, dupa alegerea de doué comissiuni prevediute in programa, siedinti'a prima se inchise.

Siedinti'a II va fi cá totudeauna cea mai grea.

Articolulu din „Norddeutsche Allgemeine Zeitung“ si press'a germana.

Éca articolulu din „Norddeutsche Allgemeine Zeitung“, despre care s'a u vorbitu atáta dilele aceste si dupa care „Agentia Havas“ ne-a comunicatu unu resumatu:

„In Germani'a se tine séma, relativu vorbindu, fórté arare-ori si adese-ori numai in trécatu si intr'unu chipu superficialu, despre continuulu resbelu ce se face in Franci'a de press'a tuturoru partiteloru si in formele cele mai deosebite contra imperiulu germanu, pornindu din felurite punturi de vedere si intrecendu-se in violintie si in desconsiderari. Chipulu celu maturu alu Germanulu de a privi lumea si gradulu seu pana acum micu de susceptibilitate nationala, ilu facu a nu pricepe tocmai bine passiunile cari isi gasescu espressiunea loru in acelu valu de neomenii si de atitari si dela care, intru cátu suntemu in positiune a citi press'a franceza, nici-unu organu, ori-care ar fi culórea sa, nu se póte abtine nici macaru cáta-va vreme.

Se póte inse cá, din candu in candu, se apara cá o cerintia a propriei nóstre dragoste pentru pace, se espunemu impressiunea ce sunt de natura se provóce aceste atacuri mereu crescându in passiunea loru si care nu potu fi intielese altu-felu, de toti observatorii linistiti, de cari se mai gasescu póte si in Franci'a, de cátu cá acésta este, prin fara sém'a violintia a propoveditoriloru resbunarii si prin ecóulu ce i gasescu in propriulu loru poporu si pana prin cercurile agitatoriloru din Alsaci'a-Loren'a, singuru statu care amenintia necontentitu pacea Europei.

De odata cu acésta recunóscere se impune si convingerea cá o asemene stare de lucruri nu mai póte durá, fara a periclitá greu tînt'a tuturoru politiciloru seriosi, care este pacea. Cá-ci, cu cátu se inaltia mai tare valulu passiuniloru, cari nu obosescu de a provocá o agitatiune neconsciinte pentru deosebitele loru scopuri, cu cátu mai puçinu se póte prevedea déca si intru cátu voru mai putea fi mantínute in stavilarele pacii esterióre. Cu celu mai mare dreptu cuventu se ivesce din ce in ce mai desu acum in gur'a poporulu dice-tórea cá „draculu care e adese-ori desinatu pe parete, apare de faptu in cele din urma“.

„Berliner Tageblatt“ nu vede in acestu dusiu venitu dela Kissingen de cátu unulu din sfaturile obicinuite date Occidentelului.

„National Zeitung“, din Berlin, se esprima intr'unu chipu fórté aspru la adress'a Franciei, si scrie urmatóarele:

Dupa chipulu cum se petrecu lucrurile in Franci'a trebuia se ne asteptamu cá intr'o di séu alta se citimu unu asemene articolu in „Norddeutsche Allgemeine Zeitung.“ Inspectiunea dela fruntarii facuta de ministrulu de resbelu Thibaudin a devenitu o demonstratiune teatrala. Pe langa acésta, mobilisarea de proba a unui séu mai multe corpuri de armata la fruntaria nóstra occidentala este o demonstratiune care e cu multu mai seriósa.

„Vossische Zeitung“, din parte-i, scrie urmatóarele:

Déca diarulu oficiosu a voitu se dea atitatoriloru francesi o tidula de aducere aminte, apoi n'avemu nimicu de disu in contra. Acele agitatiuni sunt de sicuru totu atátu de nebune cátu si vatamatóre — vatamatóre in prima linie chiaru pentru Franci'a. Totusi acésta nu vrea se dica cá pacea, este amenintata. Déca Franci'a ar fi in adeveru singurulu statu, care amenintia pacea, apoi n'ar fi nici unu periculu mare. O Franci'a izolata nu va putea se ne face reu nici in viitoru. Burs'a de aici a salutatu cu ingrijire dusulu de apa rece tramisu in Franci'a; ea se va convinge in curendu cá a luat lucrurile prea tragicu... Acestu articolu nu este, dupa cum amu disu, de cátu unu dusiu de apa rece, ce se tramite din candu in candu de aci in Franci'a spre a mai putea raci puçinu sângele celu caldu alu siovinistiloru si a face pe guvernulu francesu se mai dea pressei niscare-va sfaturi binevoitóre.

Diarulu Boemu „Narodni Listy“, care apare in Prag'a, se ocupa si elu de articolu din „Norddeutsche Allgemeine Zeitung“, si vorbesce cu cea mai mare ura contra principelui de Bismarck si a Germaniloru. „Principele de Bismarck, dice elu, a fostu in totudeauna unu turburatoru de pace; nici unu tratatu, nici o legitima traditiune n'au fostu sfinte pentru elu. Francesii voru gasi cu usurintia unu respunsu la acelu articolu. E de risu candu principele de Bismarck acusa pe altii cá turburatori de pace.“ („Romanulu“)

Din Bucovin'a.

— Cernauti 22 Augustu 1883.

E notoriu, cá in Bucovin'a in tóte scólele mijlocie se propunu obiectele in limb'a nemtiésca. Dela asta regula facu abatere numai trei clase paralele la gimnasiulu din Sucév'a, in cari se facu propunerile in limb'a romanésca.

In tóte scólele acestea limb'a romanésca cá obiectu e numai relativu oblegata, adeca o invatia si se classifica dintr'insa numai studintii, ai carora parinti o ceru acésta.

La gimnasiulu de aici, din Radauti si din Sucév'a avemu professori esaminati pentru limb'a romanésca; cu tóte acestea studintii dela cele doué gimnasie de ántaiu nu facu nici unu progressu in limb'a acésta, de óra-ce professorii loru sunt ómeni comodi; ei nu-si tînu órele prescise deplinu, ba adese-ori se intémpla, cá nici nu se duc la scóla se le tîna. Apoi de si determinédia ei in programele anuale partile din gramatica si din literatura, ce au se se ia classa dupa classa, totu-si nu coresponde determinariloru acestora propunerea, cum o facu in decursulu anului. In raporturile anuale se vedu chiaru si nesce teme, de cari studintii nici n'au auditu nimicu in decursulu anului, ne cum se le fi lucratu si acésta procedura e o mistificare, pentru care nu gasescu epitetu potrivit, spre a o inferá.

Astu-feliu baiatii se demoralisédia de totu: pe professoru ilu iau intru nimica, limb'a o iau intr'o nimica, de literatura nici vorba. Mai remanendu atátu de ignorantii si in istori'a romaniloru, candu devinu ómeni de stare, ajungu cá-i bate ventulu in tóte partile. Asia pasa de mai cere dela densii, cá se cumpere vre-o carte romanésca, se citésca vre-o fóie romanésca séu se scrie romanésce. De sub professori fara consciintia si seriozitate esu studintii neregulati, cari devinu apoi barbati usiori si fara consciintia.

Croati'a.

Ori cáta silintia si-ar dá foile gubernamentale din Vien'a si Budapest'a de a miciorá insemnatarea celoru ce se petrecu in Croati'a, totusi nu le póte succede a paralísá si negá efectele acelu evimente.

Demissiunea banului Pejacevic este o fapta inplinita si totu asia de necontestabila este si impregiurarea, cá mesurile de conciliare luate in urm'a

conferentieloru ministeriale din Vien'a, nu multimescu nici pe croati si nici pe unguri. Cá proba pentru acésta, ne póte servi demonstratiunea sangerósa ce au avutu locu duminéca in 26 crt. in Bistriti'a in contra insignieloru unguresci. Poporul revoltatu strigându: „Noi nu voimu coróna unguresca, nu voimu nici o insignie unguresca, ci voimu numai corón'a croata!“ au delaturatu cu puterea insigniele unguresci de pe edificiele publice, éra pe primariulu si notariulu acelei comune, fiindu cá s'au opusu, ia omoritu. Au cursu deci sânge, ceea ce contribue cá situatiunea se devina si mai critica si mai seriósa. Insusi fóia oficiósa a guvernului croaticu „Agramer Zeitung“ espunédu situatiunea creata si provocata prin mesurile nelegale ale guvernului ungurescu luate in caus'a insignieloru, ajunge la conclusiunea finala, cá prin sângele ce s'au versatu dejá, abisulu intre Croati'a si Ungari'a se largeste in infinitu si cá guvernulu ungurescu are se aléga intre alternativa: de a respectá cu santienie legea, ori apoi a proclamá despotismulu, unu alu treilea nefiindu posibilu.

Muntenegrul cuibu alu conspiratiunei slave.

Acolo pe verfulu Muntiloru negri, unde locuesce unu micu poporu de ginte slava care isi da numele de Cernagorti sunt incubate traditiunile scumpe ale poporulu serbu din intréga peninsula Balcanica. Unu cantecu serbu dice: „Candu sfanta libertate parascesc poporulu serbu, ea se ascunde trista printre stancile negre ale Muntenegrului“ In adeveru, din tóte tierile locuite de serbi, miculu Muntenegru singuru si-a pututu pastrá aprópe patru secolu libertatea sa, aপরতা cu inversiunare in contra turciloru.

Russi'a aprecia totudeauna marea importantia a acestei mici tieri, care n'a fostu de cátu ultimulu refugiu alu visului panslavistu de pe insul'a Balcanica care totudeauna a fostu precursorulu fanaticu alu ideii panslaviste de a uni pe toti slavii sub man'a puternica a Rusiei. Actualulu principe alu Muntenegrului incetulu cu incetulu deveni cá si unu membru alu familiei Romanoff, care ilu considera de unu potentatu devotatu interesselor Rusiei. Mai multu chiaru, poporulu rusu insusi considera pe principele Nicolau cá o raza apropiata a Tiarului.

Asia dara luandu in consideratiune positiunea dobendita a principelui atátu la curtea russa cátu si in imaginatiunea serba, este evidentu cá la Cetinie virtejulu unei ambitiuni nesatióse a construitu deja unu planu destulu de maretu, care creadia cu tóte amenuntele organismulu puternicu alu unei Serbiei mari. Principele Nicolau in persóne in sa n'a pututu se manifeste nici o data pretentiunile sale la rolulu desemnatu de acésta fantasie, dara inrudindu-se adi cu pretendentulu la tronulu din Belgradu si sprijinitu de Russi'a vomu vedea in curendu aceste pretentiuni esindu din domeniulu unoru visuri inofensive.

In Serbi'a esista doué familii, cari s'au ridicatu la inaltimea unoru dinastii; una este aceea a lui Carageorghewici si alta aceea a lui Obrenowici. Familia Carageorghewici, alu carei strabunu a fostu liberatorulu Serbiei are mai multe motive de a crede cum cá drepturile sale la tronul sunt multu mai intemeiate de cátu cele ale familiei dominante. Dara din alta parte nu trebuie se perdemu din vedere cá familia Carageorghewici a facutu atátea crime de unu despotismu crudu in Serbi'a pe tîmpulu domniei sale si apoi in anulu 1850—1857 a fostu asia de umbrita in façia Austriei, cá deveni despretiuita de poporulu serbu intregu. Cá resultatu fatalu alu conduitei sale ea se vediu detronata in anulu 1858.

Printiulu Petre Carageorghewici, actualulu pretendentu la tronulu Serbiei, si-a facutu studiele in Austri'a, care voia se face din elu o arma in manile sale, pentru a servi caus'a sa in Serbi'a. Dara lucrulu nereúsindu, bietulu pretendentu s'a vediatu parasitu de protectórea sa. Odata chiaru, dupa insistentele autoritatiei serbe, elu s'a vediatu arestatu de politia austriaca la Orsiov'a. De atunci principele Petre Carageorghewici parascesc caus'a austriaca si trece in lagarulu rusu, care ne-mul-tiimitu fiindu de caracterulu neslavu alu regelui Milanu, consimti a adopta pe desmoscentulu pentru a face dintr'nsulu o arma proprie a servi la vre-o ocaziune buna.

In ajunulu casatoriei sale cu principesa Zorc'a, Petre Charaghiorghewici locuia, uitatu de toti, séu in Vien'a séu in Bucuresci, unde familia sa are nisce case si o mosie neinsemnata. Gratie in sa

acestei casatorii, care ii dete o avere bunicica, descendentulu lui George celu negru devine unu personagiu, care are se jóce unu rolu destulu de insemnatu in evenimentele viitoare ce se voru dejucá in peninsul'a Balcanica. Principele Nicolae, consimtindu la acésta casatorie, n'a facutu de cáta a se conduce dupe sfaturile Russiei, care voiesce a'lu pune in capulu viitoare miscari panslaviste.

(„Telegr.“ d. Buc.)

Corespondentie particulare ale „Observatoriului“

Lipov'a, 10 si 11 Augustu.

Am intreruptu scrisoarea precedentă chiaru acolo, unde am se continuadu acum. Continuarea o facu in tier'a Banatului, de pe malulu Muresiului, unde forte de multeori suntemu incantati de cuvintele „hâpt“ si „basiu“. Ne aflamu in orasiulu, care — fara voi'a nostra — ne revocase in memoria, cá, preste densulu acum unu deceniu si mai bine a trecutu o catastrofa, — a arsu, pâna mai totu orasiulu se prefacuse in cenusia, din care accidentu fericitulu Botta, — fia de vecinica pomenire, se entusiasma a jale si croise o dragalasia de poesie cu sonuri frumose, de care, aducându-ne si adi aminte, ne pune in positi'a neplacuta de a ne inchipui adeverat'a icóna a focului. „Piff, paff, puff! . . . troscu cu puscile! . . . bataia lui Ddiu! s. c. l. Frumose sonuri! par cá ne-aru gâdili la urechi toti tientiarri de prin Dumbrav'a Sibiului.

Apropo! suntemu in multu simpatic'a Lipov'a, orasiu situatu pe malulu stangu alu Maresiului, cu positi'e placuta si avantajoasa. Dela catastrofa nefericita pâna acum, orasiulu Lipov'a a luat unu aventu spre inflorire. Locuitorii ei — partea cea mai mare — au stare cáta se póte de buna. Ocupatiunea lor e diferita in meserii. Maioritatea absolutu romanésca. In inteligentia e cam seraca si cáta are, spiritulu ei sémena cu flórea macului. Publiculu pâna acum puçinu scie despre vieti'a sociala din Lipov'a, de nu puçinu, mai nimicu. Lasu cá pâna acum nici n'a avutu ocaziune binevenitu se arate cá pastréda in sinulu seu unu picu de spiritulu nationalu. Ocaziunea binevenita a sositu. Ea a demonstratu puterile sale vitale intr'unu modu eclatantu. Dovada, adunarea generala pentru fondu de teatru nationalu, tinuta aici in 6 si 7 Augustu st. n. a. c. care a datu unu rolu forte imbucuratori. Lauda inteligentii din Lipov'a, precum si bravei burgesi, care a concursu in modu simtitoriu la rezultatulu splendidu alu adunarei si care representá orasiulu Lipov'a in numeru destulu de frumosu si impunetoriu.

Nu me voiu abate dela scopulu ce mi'am propusu in scrisoarea presenta, care e, se raportiedi despre successulu moralu si materialu alu adunarei sus-amintite si in legatura, multe alte de importantia intemplate cu ocaziunea acésta.

Raportulu despre adunarea generala ilu voiu face in liniamente, de ore-ce d. Baritiu ilu va sci mai pe largu din raportulu oficiosu, ce se va publicá in foia „Familia“, in numerulu din dominic'a viitoare.

Voiu incepe din capulu locului.

Domineca d. a. la gara, óspetii. cari aveau se vina cu trenulu dela Aradu, erau asteptati de comitetulu centralu de primire si de o multime imposanta. S'au amagitu inse toti cei ce asteptau, cá-ci cu trenulu de atunci au sositu numai comitetulu societatii representatu in persónele dloru Jos. Vulcanu si dr. Atan. Marienescu si vreo 5—6 insi. Dar s'a reparatu acestu scadiementu sosindu óspetii in dio'a urmatóre cu gramada.

Sér'a a fostu convenire in ospetari'a la „regele Ungariei.“

Dio'a urmatóre, luni, a fostu o adeverata di de serbatóre pentru Lipoveni. O di frumosa si senina cu unu sóre radiosu cá in lun'a lui Augustu. Pe stradele curate undulau in susu si in josu ómenii, in numeru neusitatu pâna acum, vorbindu cu viu interessu despre inceputulu adunarei. Toti erau in haine de serbatóre.

Dupa invocarea „spiritulu santu“ in biseric'a gror. — spatiósa si frumosa — adunarea generala s'a deschisu in loculu destinatu la órele 10¹/₂ inaintea unui publicu numerosu, bine representatu si de sexulu frumosu, prin vice-presidentulu Josifu Vulcanu, accentuându bine si in frumose cuvinte scopulu maretiu alu societatii, precum si folósele cele mari ce le dá teatru omenimei. Dlu protopopu J. Tieranu saluta in numele romaniloru lipoveni pe comitetulu societatii si pe óspeti, manifestandu-si bucuri'a cá-i vede in numeru atátu de frumosu la acestu actu maretiu. dicéandu-le „bine ati venitu“ in mijloculu nostru. A urmatu alegerea aloru 2 notari pentru siedintiele adunarei in persónele dloru dr. Crainiceanu si Jul. Mera stud. med.

Secretariulu societatii citesi'e raportulu comitetului asupra lucrare sale, incepute dela adunarea generala din urma, despre care adunarea a luat spre sciintia. Se citește in lips'a cassariului prin domnulu secretariu, raportulu despre starea cassei, cu sporiulu dela ultim'a adunare incoce si preste totu despre avere ei. Adunarea a luat spre placuta sciintia, vedéandu unu sporiu frumosu de 3 mii floreni in decursu de unu anu de dile; adeca pâna in lun'a trecuta Juliu, avere intréga a fondului a fostu 31,570 fl. 86 cr. S'a purcesu la deliberarea celorlalte puncte din programulu siedintiei prime.

Dlu Jos. Vulcanu, cá totudeauna cu astu-feliu de ocaziuni, si de asta data, a causatu publiculu ascultatoriu câteva momente de placere si distractiune prin cetirea unui actu din opulu seu intitulatu: „Laudarosii“, comedie in 4 acte. Scen'a se petrece in Bucuresci. Publiculu l'a ascultatu cu placere pâna la finitulu cetitului, dându es-

pressiune viua recunoscintiei sale, prin aplause adese repetite. Siedinti'a s'a inchisu la 12 óre anuciându-se siedinti'a a dóua pe dio'a de mâne la 10 óre a. m.

La órele 1¹/₂ s'a inceputu banchetulu, la care a participatu 120 persóne, dintre cari au fostu si persóne straine, precum pretorulu localu Kabdebo — arménu de origine — directorulu dela camar'a erariala de aici si altii. Banchetulu in mancari a fostu cáta se póte de nemtiescu, de nu swabescu. Dupa mine, mai bine se ne fia datu o mamaliga gustósa cu tocana buna si o ocá de vinu. Si eramu indestulati.

Din multe toaste tinute cu ocaziunea asta insemnu pe alu dlui J. Vulcanu — care a fostu celu d'ántaiu — inchinatu in sanetatea MM. LL. Regelui si Reginei Ungariei. Ni-au placutu inse toastulu dlui directoru dela camar'a erarialu, ridicatu intru sanetatea conducatoriloru acestei societati culturale in cuvinte forte magulitóre pentru noi romanii.*

In intervalulu banchetului music'a locala a pom-pieriloru sau precum dicu unii a miciloru militari, ne-au incantatu, disu mai bine descantatu cu operette ce numai romanesci n'au potutu fi. Banchetulu si-a avutu sfirsitulu dupa 5 óre spe fal'a Kelleriloru.

Sér'a, conformu programulu anuciatu de comitetulu centralu de primire s'a datu unu concertu in favorulu fondulu de teatru. La ór'a ficata, gema loculu de suflare romanésca. Dela unu capetu pâna la celalaltu alu pavilonului erau bine indesniti. Tóte piesele enumerate in programulu concertului, au fostu executate spre indestulirea publiculu ascultatoriu. Dovada aplausele cerandu se se mai repete cáte o piesa. Astu feliu voiu se insiru aici: chorulu, acum de curéndu infintiatu, a executatu piesele sie-si puse cu destula desteritate, numai domnii choristi se fia fostu ceva si mai puçinu ragusiti. Gentil'a dódna Emilia Popu naec. Nicóra — imbracata cá o pauna — si-a interpretatu destulu de bine pe forte piano rolulu seu in piesele „Grande fantasie de Concert par Sydney Smith“, si „Die Stumme von Portici“, Overture von Auber“. Dra Adela Curtescu cu vocea-i dragalasia a declamatu forte frumosu poesi'a: „Rapsodie roumaine“ par Antoin Sipos, storcendu accentu doiose romanesci, din noianulu córdeloru forte pianulu. Nu mai puçina si cealalta piesa: „Un songe d'une nuit d'été“ de Mendelssohn, „Paraphrase de concert par Sydney Smith“. Gingasi'a dsíora Laura Borbola, ne-au causatu dóra cele mai placute momente in executarea pe forte piano a celoru dóue piese: „Sans-Sousi Galop de Bravure“ par J. Ascher, si „Carneval de Bucarest“ par Fr. Lorenz. Rolulu si-l'a implinitu cu precisiune. Dovada, manunchiulu celu frumosu de flori, ce l'a capetatu cadou si aplausele ce nu mai aveau finitu.

Cu timpulu dra Laura Borbola va deveni o artista buna in forte piano. Numai inainte. Merita amintire si celelalte persóne, care tóte si'au interpretatu rolurile cu precisiune si multu taçtu.

Concertulu s'a terminatu dupa 10 óre. Venitulu bruto a fostu de 380 fl. v. a.

(Va urmá.)

Pentru press'a periodica de tóte limbile, partidele si specialitatile.

Nu mai din marea lipsa de spatiu amu întârdiatu cu anuntierea unei întreprinderi ce ni s'a facutu cunoscuta inainte cu câteva septemani dela Lecce din Itali'a despre: Unu dictionariu de tóte diariile din lume, care potu se tréca preste 20 de mii. Anuntiuulu ni se comunica in mai multe limbi la loculu alu 7-lea vine celu romanescu, care suna:

Câtre press'a.

Se insciintéda redactiunile tuturor diareloru romane si straine, cá d. Nicola Bernardini va publicá unu Dictionariu de tóte diarele din lume. Directorii, redactorii séu editorii diareloru ce dorescu a face se figuredie numele foiloru loru in acestu dictionariu (ce va contine si o istorie a jurnalismului in fia-care tier'a) sunt rugati a tramite unu esemplaru din diarul loru cu notítele necesarii, la adres'a domnului N. Bernardini, Via delle Bombarde, 27 Lecce (Italia). Rugamu pe tóta press'a a ne tramite cu numele diarului o notita cu numele directorului, redactoriloru, culórea politica a diariului, numerulu tragerei, anulu care s'a fundatu, de a fostu secuestratu séu suspensu etc.

Si prega vivamente la pregevole Redazione di questo periodico di riprodurre il presente annunzio:

Alla stampa

Si avvertono tutti i direttori, editori, proprietari, radattori e corrispondenti di giornali, senza distinzione di partito, nel loro esclusivo interesse, che il signor Nicola Bernardini sta compilando un gran Dizionario di tutti i giornali del mondo: politici, letterarii, artistici, di modo ecc., nel quale di ogni giornale si farà in breve la storia, notando il nome del direttore e redattori, li formato, il numero delle pagine, l'anno in cui nacque, la sua importanza politica o influenza sociale, il suo carattere, le condizioni di abbonamento, i prezzi delle inserzioni ed altre utili indicazioni. Tutte quelle persone che sono interessate a che i nomi dei propri giornali figurino in quest' opera, finora unica nel suo genere, sono vivamente pregate a dare pubblicità al presente annunzio e a trasmettere al signor Nicola Bernardini (Lecce, Italia meridionale) una copia del giornale con tutte quelle notizie che meglio crederanno, facendo così evitare all'autore ogni errore involontario.

*) Celelalte toaste numeróse cá ia tóte ocaziunile de natur'a acestora, au fostu memorate si in corespondenti'a din Nr. 61; fia de ajunsu cu atata. Red.

Se pide la redaccion de para inteligencia de todos los periodistas que quieran hacer figurar sus periódicos en tan importante como curioso Diccionario, de reproducir el siguiente parrafo:

A Los Periodistas — El señor: D. Nicolás Bernardini de Lecce, (Italia) trabaja para formar un gran Diccionario especial que contenga las listas de todos los periódicos del mundo, sus historia, los nombres de los directores y corresponsales, el tamaño, la fecha en que salieron a luz, las condiciones de publicación, el número de páginas, grabados y peso de cada número, el precio de los números sueltos, la época de hacer suscripciones, partido en el cual milita, biografías de los principales periodistas y otros datos útiles. Se dirige, pues, a todos los periodistas, y les ruega le envíen un número de su periódico y cuantas indicaciones crean útiles, invitándoles a reproducir este anuncio y enviar todo, bajo esta dirección. Nicolas Bernardini, Via delle Bombarde, 27, Lecce (Italia).

Prières à la Redaction du journal de reproduire l'annonce signé ci-dessous:

A tous les journaux.

On est averties les redactions de tous les journaux, que Mr. Nicolás Bernardini de Lecce (Italie) travaille à la compilation d'un Dictionnaire de totus les journaux du monde. Ceux journaux qui ont intérêts de faire figurer leur noms dans ce Dictionnaire, sont priés de transmettre à l'adresse de Mr Nicolás Bernardini, Via delle Bombarde, 27, Lecce (Italie) une copie de chaque journal avec tous les renseignements qui le regardent; c'est à dire: noms du directeur et redacteurs, parti politique, ordre de périodicité, tirage, année de naissance etc. On prie ainsi de reproduire le présent annonce.

Bibliografia.

La librariile Wilh. Krafft in Sibiiu J. Stein in Clusiu si la librari'a Nic. J. Ciurcu in Brasiovu se afla:

— Dictionariu ungar.-romanescu Magyar-román Sztór, compusu de Georgie Baritiu, in partea magiara elaboratu mai alesu dupa alu lui Joanu Fogarasi editiunea a cincea. Brasiovu 1869. Form. 8-vo. 41 cóle. leg. 3 fl. 50 cr., bros. 3 fl.

— Baritiu G., Istori'a Regimentului II romanu granit. bros. 60 cr.

— Dictionariulu etimologicu romano-latinu, alu societatii academice elaboratu cá proiectu, tipariu desu pe 184¹/₂ de cóle si Glossariulu de cuvinte straine sau considerate cá straine, stracurate in limb'a nostra, cá parte integranta a Dictionariului, tiparitu pe 37 de cóle, legate in 3 parti 19 fl., bros. 16 fl.

— Catechismulu calvinescu, impusu clerului si poporului romanescu sub domni'a principiloru Georgiu Rákoczy I si II transcrisu cu litere latine, dupa editiunea II tiparita in a. 1656, insoçitu de o excursiune istorica si de unu glossariu, de Georgie Baritiu. Cu spesele academiei romane. Sibiiu 1879. Pretiulu 60 cr. v. a.

— Anticritic'a brosiurei anonime publicate asupra celoru doue congrese nationali bisericesci din 1873 si 1874. De mai multi deputati ai maioritatiei congreseloru dela 1873 si 1874. Sibiiu 1880, 25 cr.

— Adressbuch der k. freien Stadt Hermannstadt und deren Umgebung. Herausgegeben vom Hermannstädter Bürger- und Gewerbe-Vereine. II. Jahrgang. Im Selbstverlage des Gewerbevereines. Hermannstadt, 1882. Gedruckt und in Commission bei W. Krafft. Pretiulu 60 cr. v. a.

Cursuri de Bucuresci in Lei noi (franci).

29 Augustu st. n. 1883.

Fonduri de Statu:

Banca Nationala (500 l.)	380.—
Societatea „Dacia-Romania“ (300 l.)	420.—
Banca Romaniei (500 l.)	—
Soc. cred. mob. rom. (500 l.)	200 ¹ / ₂
Soc. rom. de construct. si lucrari publice (l. 500)	—
Rent'a romana 1875 5 ¹ / ₂ %	l.
Rent'a romana amort. 5 ¹ / ₂ %	93 ⁵ / ₈
Rent'a romana (Rurala conv.) 6 ¹ / ₂ %	—
Obligatiuni de Statu C. F. R. 6 ¹ / ₂ %	—

Valori felurite:

Creditu fonciaru ruralu 7 ¹ / ₂ %	—
Creditu fonciaru ruralu 5 ¹ / ₂ %	—
Creditu fonciaru urbanu 7 ¹ / ₂ %	—
Creditu fonciaru urbanu 6 ¹ / ₂ %	—
Creditu fonciaru urbanu 5 ¹ / ₂ %	—
Obligatiunile Casei Pens.	—

Actiuni:

Inprumutulu Stern 7 ¹ / ₂ %	—
Inprumutulu Oppenheim 8 ¹ / ₂ %	—
Inprumutulu Municipal 8 ¹ / ₂ %	—
Inprumutulu orasiului Bucuresci cu lose	—

Editoru si redactoru responsabile: G. Baritiu. Tipariulu lui W. Krafft.